

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Dnr: 511-11332-2004

Bevarandeplan för Natura 2000-område Valdemarsön, SE0220425, Katrineholms kommun

Valdemarsön

Kärrgräshoppa

Ängsskära

Natura 2000-kod: SE0220425

Områdets namn: Valdemarsön

Totalareal: 16 ha

Upprättad av: Länsstyrelsen i Södermanlands län

Fastställd av länsstyrelsen: 2007-03-06

Områdestyp: Natura 2000-område enligt Habitatdirektivet

Status: Godkänt av regeringen 2001-06-20

Ägandeförhållanden: Privat

Skyddsform, beslut: Miljöstöd, kundnummer 2758.

Fastighetsbeteckning: Hålbönäs 1:5

Ekonomiskt kartblad: 9G9h

Beskrivning av området

I nordvästra delen av sjön Valdemaren ligger en vacker ö med en intressant kombination av barrskog, hassellundar, hagmarker och slåtterängar i direkt anslutning till fritidsbebyggelse. Det är fritidshusägarföreningen som ansvarar för skötseln av fodermarkerna. Omfattande restaureringsinsatser har gjorts i området under senare delen av 1990-talet men helt slutna, lundartade hasselpartier med höga naturvärden har lämnats för fri utveckling. Dessa områden är delvis storblockiga och här och var förekommer asp, gran, tall och ek. Den restaurerade betesmarken kantar den centralt belägna fuktängen och hassellundarna som tillsammans dominerar landskapsbilden. Marken kring den anlagda badplatsen på öns västra sida utnyttjas som slåtteräng men även som lek- och mötesplats. Ön nås lättvindigt till fots genom en 150 m lång pontonbrygga i norr.

Ingående Naturtyper enligt habitatdirektivet

Kod	Naturtypernas namn	Areal (ha)	Andel (%)
6270	*Artrika silikatgräsmarker	Ca 10	63
6510	Slåtterängar i låglandet	Ca 2	13
6410 ¹	Fuktängar med blåttåtel eller starr		
Totalareal		16	

Arealerna kan komma att ändras efter genomförd basinventering.

*= Prioriterad naturtyp enligt habitatdirektivet.

¹= Fuktängen är inte anmäld som naturtyp men kan komma att anmälas efter basinventering.

Bevarandesyfte

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade naturtyperna och arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet.

Syftet med Valdemarsöns Natura 2000-område är att bevara en intressant mosaik av barrskog, hassellundar, hagmarker och slåtterängar med naturvärden knutna främst till de öppna och hävdade delarna.

Förslag till bevarandemål

Målen kommer att preciseras efter att kommande basinventeringar utförts.

Artrika silikatgräsmarker

Areal

Arealen silikatgräsmarker skall minst vara 10 ha

Struktur / funktion

Frekvensen av arter gynnade av svag hävd, som skogsnäva, älggräs och veketåg, skall

Slätterängar i låglandet

Areal

Arealen slätteräng skall minst vara 2 ha

Struktur / funktion

Årlig slåtter med tillhörande fagning, höbärgning, röjning av igenväxningsvegetation och bete efter slåtter

Träd- och buskskiktet får inte överstiga 10-15% av krontäckningen

Typiska arter

Att de för naturtypen typiska arterna inte minskar. (Svinrot, ormrot, ängsskära, klasefibbla, ängsskallra m fl).

Generellt för området:

Det genomsnittliga artantalet i naturtypens Miljöövervakning-rutor (MÖ)* ska bestå eller öka.

Kvoten mellan hävdgynnade arter och totala antalet arter i MÖ-rutorna* ska bestå eller öka.

*MÖ står för miljöövervakning. Det vill säga den inventering av kärlväxter som länsstyrelsen utför regelbundet i drygt 40 ängs- och hagmarker i länet. Inga MÖ-rutor är ännu inventerade i området.

Beskrivning av naturtyper och arter i området

Artrika silikatgräsmarker

Betesmarken på Valdemarsön består både av torr- frisk och fuktängar. Den centralt belägna helt öppna fuktängen med bl a platt-, blås-, vass-, har-, och hirsstarr utgör ett dominerande inslag i landskapsbilden. Fuktängen är tidvis helt översvämmad och andra arter som växer i den fuktiga miljön är videört, kråklöver, brunven, åkermynta, ältranunkel och frossört. Bottenskiktet utgörs av vitmossor. Här trivs också flera gräshoppsarter, i synnerhet kärrgräshoppan vars knäppande hörs överallt i den höga vegetationen under soliga sensommar dagar. I sluttningen mot nordost är marken frisk till torr och trädklädd. Träd- och buskskiktet består bl a av tall, vildapel, asp, ek, nyponros, kanelros och en. En mindre vanlig buske, spärroxbär, växer också här. Omfattande restaureringsinsatser har genomförts i sluttningen under 1990-talets senare hälft. För att förbättra förutsättningarna för hävdgynnade arter som brudbröd, revfibbla, jungfrulin, backnejlika och prästkrage m fl har även hagmarken i väster öppnats upp på bekostnad av främst hassel och asp. Röjningsarbetet behöver följas upp för att förhindra nya slyuppslag. Marken är bitvis välbetad men de osmakliga starrarterna i fuktängen ratas alltför ofta av de betande djuren.

I området förekommer också ett antal solitärt växande ekar. På dessa har oxtungsvamp och lunglav påträffats.

Slätterängar i låglandet

Intill bebyggelsen på öns sydvästra sida fungerar marken både som badplats, rekreationsområde och slätteräng. Några gångstråk hålls öppna med hjälp av gräsklippare och bänkar, gungbräden, gungor mm har ställts upp i området. Här växer ett tiotal aplar och bland örterna märks svinrot, grönvit nattviol, slätterfibbla, ormrot, klasefibbla, ängsskallra och ängsskära. Längst i väster dominerar älggräs.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Artrika silikatgräsmarker

- Att området fortsätter att vara hävdad och att den är så utformad att de hävdgynnade arterna inte minskar i omfattning och att områdets kärlväxtflora inte minskar i artrikedom
- Fortsatt hårt betestryck i enlighet med reglerna för EU:s miljöstö

Slätterängar i låglandet

- Att området fortsätter att vara hävdad och att den är så utformad att de hävdgynnade arterna inte minskar i omfattning och att områdets kärlväxtflora inte minskar i artrikedom
- Fortsatt hårt betestryck i enlighet med reglerna för EU:s miljöstö
- Områdets hävdhistoria är vägledande för skötseln, vilket innebär fagning, höbärgning, röjning av igenväxningsvegetation och bete efter slätter

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan följer en beskrivning av några hotbilder mot naturvärdena inom Natura 2000-området. Det kan naturligtvis finnas fler men avsikten med detta stycke är att beskriva några tänkbara hot.

Artrika silikatgräsmarker och Slätterängar i låglandet

- Minskat eller upphört bete och slätter som kan medföra igenväxning av öppna ytor
- Tillskottsutfordring som kan ge lokal kväveanrikning till nackdel för känslig flora
- Gödsling med handelsgödselmedel eller insåning av vallväxter
- Dikning eller andra åtgärder som kan förändra hydrologin i området
- Bebyggelse eller annan exploatering som innebär att hela eller delar av hagen måste tas ur drift
- Grävning, schaktning eller deponering av material och trädgårdsavfall, vilket kan skada marken och dess flora
- Om slätterängen i större utsträckning än idag utnyttjas på annat sätt än som fodermark. (lekplats, badplats, båtuppläggningsplats mm).

Gällande regler

Enligt 7 kap 28§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett naturområde som har förtecknats enligt 27§ Miljöbalken, dvs ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman eller är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.

För att kontrollera om tillstånd krävs för någon åtgärd – Kontakta länsstyrelsen

För vissa åtgärder som kräver tillstånd, se bilaga.

Bevarandestatus idag

Naturtyp/art	Bevarandestatus
<i>Artrika silikatgräsmarker</i>	Ej gynnsam. Slyröj-12.1703(y)80-12.1703(y)8g och12.1

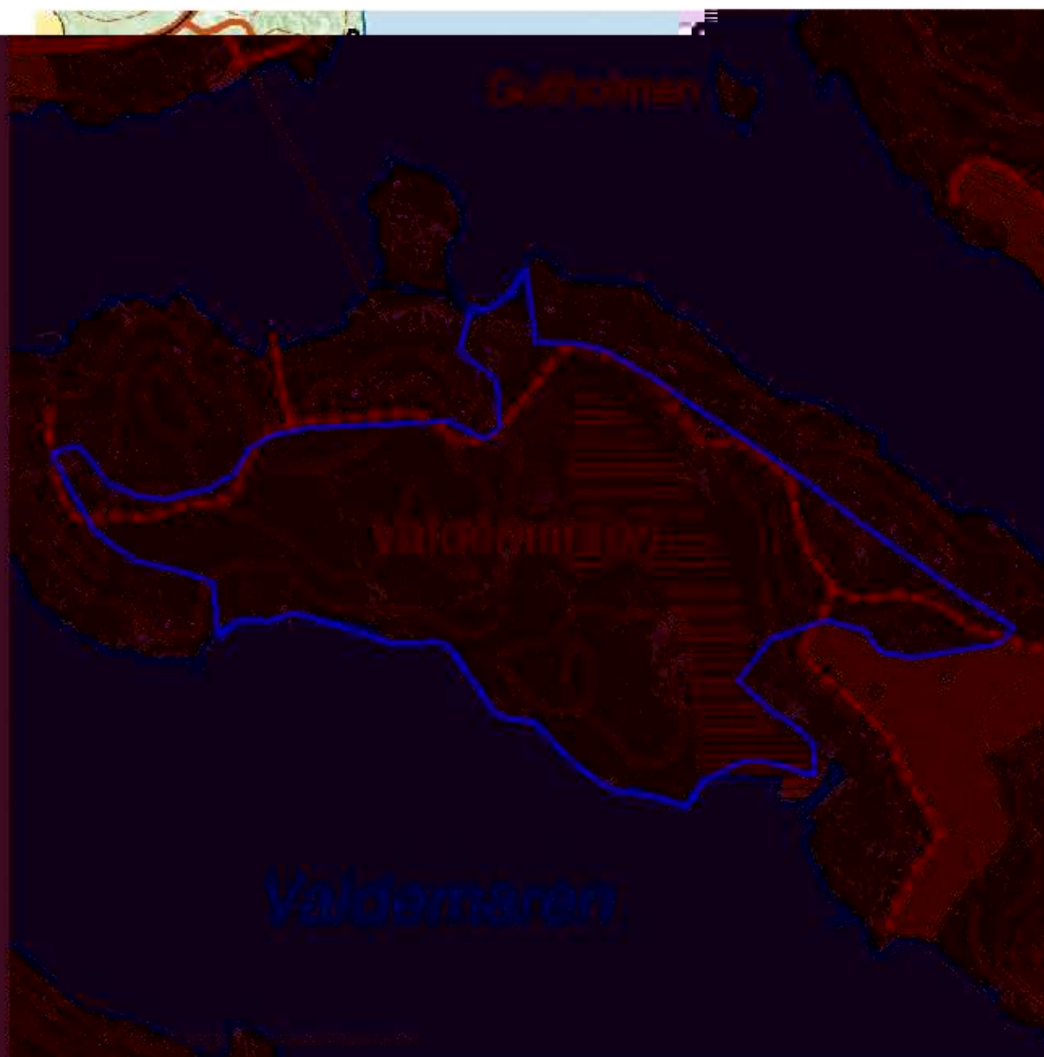
	T0dsplan
--	----------

Verksamheter som kräver tillstånd är bl.a. följande:

- Tillskottsutfordring av djur innanför ett Natura 2000-område
- Dikning eller annan markavvattning som kan påverka hydrologin i Natura 2000-området
- Gödsling med handelsgödselmedel
- Grävning, plöjning, schaktning eller andra verksamheter som innebär att grässvålen tas bort
- Insåning av vallväxter eller införsel av främmande växt- och djurarter
- Plantering av skog
- Kalkning av marken
- Bygga hus eller uppföra andra fasta anläggningar
- Minska betesmarkens areal
- Deponering av jord, sten, grus eller annat material
- Att låta betesdjuren beta vintertid
- Plantering av skog intill ett Natura 2000-område så att beskuggningen av vegetationen i detta område ökar
- Avverka skyddsvärda träd i Natura 2000-området

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Valdemarsön
SE0220425

 Yttergräns Natura 2000-området

Skala 1:6000

2008-03-13